

Tweemaandelijks blad van de Protestantse Kerken in en rond Brussel

PB-PP
BELGIE(N) - BELGIQUE

Protestantse Kerkbrief

jaargang 36 • nummer 5 • oktober - november 2024

1700 jaar Nicea

Afgiftekantoor:

Brussel de Brouckère

Erkenningsnummer: P 910493

Tweemaandelijks

Protestantse Kerk Brussel

Nieuwe Graanmarkt 8, 1000 Brussel

www.protestantsekerkbrussel.be

- **Concilie en geloofsbelijdenis**
- **Wat leren (wij) onze kinderen?**
- **Projecten van 'het Ziekenhuis'**

Colofon

De Protestantse Kerkbrief is het blad van de Protestantse Kerken in en rond Brussel.

Het verschijnt een zestal keren per jaar.

E-mailadres: kerkbrief@gmail.com

De redactie bestaat momenteel uit

ds. Judith van Vooren en ds. Douwe Boelens

Verantwoordelijke uitgever:

ds. Douwe Boelens

De redactie behoudt zich het recht voor om een ingezonden artikel in te korten, redactioneel te bewerken of niet te publiceren. Zij is niet verantwoordelijk voor de inhoud van de artikelen en slechts ten dele voor de stijl. Reacties zijn altijd welkom!

Uiterste inleverdatum voor de kopij
Kerkbrief december 2014 - januari 2025:

maandag 18 november 2024

*Afbeelding op de voorpagina:
Opening van het Concilie van Nicea (325)
door keizer Constantijn I de Grote
(voorgrond).
Bron: [https://
incompiutezza.wordpress.com/2014/05/
op wikimedia](https://incompiutezza.wordpress.com/2014/05/)*

Kom en bid met ons christenen

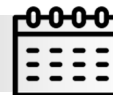
OIKOUMENE

**4 okt 24 te Elsene
19u Holy Trinity Church
29 Kap. Crespel straat**

Hopen en handelen met de schepping

de 1ste vruchten van de hoop
Rm 8, 19, 25

Agenda

- 4 oktober, 16.00 tot 21.00 uur: Jaarfeest van het *Protestants Sociaal Centrum*, Cansstraat 12, 1050 Elsene
- 4 oktober, 19.00 uur: Oecumenische Gebedswake voor de Schepping in de *Holy Trinity Church*
- Zondag 6 oktober: 'Startkriebels'
- 7 oktober, 14.30 uur: Bijbelkring in Wemmel rond de 'Bergrede'
- Donderdag 10 oktober, 19.30 - 21.00 uur: digitaal vormingsproject 'Ecotheologie'
- Zondag 13 oktober, 10.15 uur: Belijdenis- en Doopdienst
- 20 oktober, 11.00 uur: *Oecumenische Viering in Kapel Zavelenborre*
- Maandag 21 oktober, 20.00 uur: Taizé-gebed in Overijse
- 24 oktober, 19.30 - 21.00 uur: digitaal vormingsproject 'Ecotheologie'
- 24 oktober, 20.00 uur: Geloofsgesprek bij ds. Judith van Vooren
- Zaterdag 26 oktober, 20.00 uur: Taizé-gebed in Dilbeek
- 4 november, 14.30 uur: Bijbelkring in Wemmel rond de 'Bergrede'
- 7 november, 19.30 - 21.00 uur: digitaal vormingsproject 'Ecotheologie'
- 16 en 17 november: *Synodeweekend* met gasten en gastgezinnen
- Zondag 17 november: Synodedienst (Schrift en Tafel) aan de Nieuwe Graanmarkt
- Woensdag 20 november, 20.00 uur: Taizé-gebed in Tervuren
- Zondag 24 november, 10.15 uur: Gedachtenisdienst, Schrift en Tafel
- 26 november: lezing door kardinaal De Kesel in Overijse
- Zaterdag 30 november, 20.00 uur: Taizé-gebed in Dilbeek
- 2 december, 14.30 uur: Bijbelkring in Wemmel rond de 'Bergrede'

Afscheid

In de bioscoop wordt ons gevraagd om eens om ons heen te kijken. *“Kijk eens naar de twee mensen links van je; en nu eens naar de twee mensen rechts van je. Hebben jullie dat gedaan? En bedenk nu eens dat één op de vijf mensen vroeger of later dementie zullen krijgen...”*
Stilte in de bioscoop.

Op het programma staat een film uit Nederland, waarin een vriendelijke jongeman van 21 jaar, Teun Toebes, de hoofdrol speelt; hij speelt zichzelf.

Teun logeert in het begin van de film in een Nederlands woonzorgcentrum, waar hij vol ontwapenende aandacht contacten legt met demente bewoners.

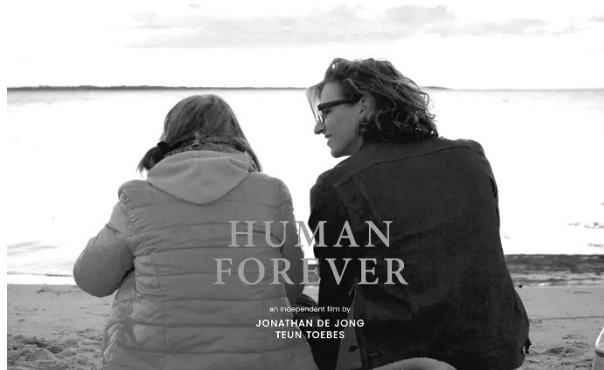
Later in de film gaat hij ook naar andere landen: naar België, naar het stadje Geel en naar Brugge, naar Zweden en Denemarken, naar Zuid-Korea, naar Zuid-Afrika...

Overal bezoekt hij woonzorgcentra, maar, waar mogelijk, ook gezinnen waar kinderen samen met hun demente ouder(s) wonen.

Op al die plaatsen vindt hij fijne mensen, die hun uiterste best doen om goede zorg te verlenen aan de demente bewoners; tegelijkertijd vindt hij ook structuren en omstandigheden, waarin het bijna onmogelijk is om tijd en energie te vinden voor humane omgang.

Frappant is om te zien dat woonzorgcentra in West-Europa vaak zeer moderne, propere gebouwen zijn - maar dat mensen met dementie er eigenlijk niets te doen hebben. Velen van hen leggen hun hoofd op de tafel en lijken nauwelijks aanspreekbaar. De gebouwen zijn er verder op ingericht dat niemand naar buiten mag. Veel bewoners voelen zich opgesloten en aan hun lot overgelaten. Hier kun je dus zeggen dat het geld niet altijd voor de juiste oplossingen zorgt.

Niet overal op de wereld is dat zo. In Zuid-Afrika doen bepaalde gezinnen hun uiterste

best om hun demente familieleden actief te betrekken in het gezinsleven.

Een vrouw in Zuid-Afrika zegt dat zij het als een voorrecht beschouwt om namens haar broers en zusters voor haar moeder te mogen zorgen.

In Zuid-Korea maken we kennis met een moderne cultuur die erop uit is om dementie zo goed mogelijk te voorkomen. Ze kennen daar een uitgebreid scala van dingen die je kunt doen, en roepen hun burgers op om zich aan die preventieve maatregelen te houden.

Men verwacht dat in de komende twintig jaar het aantal mensen met dementie zal verdubbelen. In 2040 zouden dat wereldwijd 81 miljoen mensen kunnen zijn. Dat is een goede reden om er samen goed over na te denken.

Wie gaan er naar zo'n film? Mensen die dagelijks werkzaam zijn in de bejaardenzorg natuurlijk. Rusthuisaalmoezeniers bijvoorbeeld. Maar ook: mensen die zich zorgen maken over hun toekomst of die van hun partners. Tijdens de film meen ik enkele keren te bespeuren dat mensen de zaal verlaten. Het lijkt erop dat het onderwerp voor die mensen te dichtbij gekomen is.

Als kerk hebben we gelukkig aandacht voor onze overledenen. Laten we niet vergeten om aandacht te hebben voor mensen die door dementie uit ons leven vertrekken.

ds. Douwe Boelens

Kerkdiensten Protestantse Kerk Brussel

Zondag 6 oktober**3de zondag van de herfst****'Startkriebels' + Jumelagezondag**

Voorganger ds. Judith van Vooren
 Ambtsdrager Eugène Kitoko
 Organist Felix Snyers
 Gemeentelid Ko van der Meer
 Collectes Jumelage ABL-Kirinda/Kerk

Zondag 13 oktober**4de zondag van de herfst****Belijdenis- en doopdienst**

Voorganger ds. Douwe Boelens
 Ambtsdrager Paola Vitulano
 Organist Raymond Auquier
 Gemeentelid Greet Heslinga
 Collectes PSC/Kerk

Zondag 20 oktober**5de zondag van de herfst**

Voorganger ds. Anne Kooi
 Ambtsdrager Lex Buddingh
 Organist Anna Rusakova
 Gemeentelid Harry Dille
 Collectes Kerk & Wereld/Kerk

Zondag 27 oktober,**Hervormingszondag****Gemeenschappelijke Dienst van Schrift en Tafel**

Voorgangers ds. Judith van Vooren (S)
 en ds. Douwe Boelens (T)
 Ambtsdrager Anita Bultena
 Organist Raymond Auquier
 Gemeentelid Rob van Drimmelen
 Collectes Protestantse Faculteit/
 Diaconie

Zondag 3 november**7de zondag van de herfst**

Voorganger ds. Douwe Boelens
 Ambtsdrager Paola Vitulano
 Organist Felix Snyers
 Gemeentelid Frits Bastiaens
 Collectes VPKB/Kerk

Protestantse
Kerk Brussel

Zondag 10 november**8ste zondag van de herfst**

Voorganger ds. Judith van Vooren
 Ambtsdrager Eugène Kitoko
 Organist Raymond Auquier
 Gemeentelid Greet Heslinga
 Collectes VPKB/Kerk

Zondag 17 november**9de zondag van de herfst****Synodedienst - Schrift en Tafel**

Voorgangers ds. Steven Fuite (S),
 ds. Françoise Nîmal, ds. Judith van
 Vooren, ds. Douwe Boelens
 Ambtsdrager Anita Bultena
 Organist Anna Rusakova
 Gemeentelid Harry Dille
 Collectes Kerk & Wereld/Kerk

Zondag 24 november**Laatste zondag/Gedachteniszondag****Dienst van Schrift en Tafel**

Voorgangers ds. Judith van Vooren (S)
 ds. Douwe Boelens (T)
 Ambtsdrager Paola Vitulano
 Organist Raymond Auquier
 Gemeentelid Rob van Drimmelen
 Collectes Diaconie/Kerk

Zondag 1 december 1ste van Advent

Voorganger ds. Douwe Boelens
Ambtsdrager Eugène Kitoko
Organist Felix Snyers
Gemeentelid Frits Bastiaens
Collectes VPKB/Kerk

Zondag 8 december 2de van Advent

Voorganger ds. Judith van Vooren
Ambtsdrager Anne Theo Seinen
Organist Raymond Auquier
Gemeentelid Greet Heslinga
Collectes Leprazending/Kerk

Kerkdiensten in de kring van de voormalige Bethlehemkerk

Aanvang: 10.00 uur

Contactpersoon: johanna.jonkman@telenet.be

Zondag 6 oktober

3de zondag van de herfst

Dienst gestreamd vanuit de PKB

Zondag 24 november

Laatste zondag kerkelijk jaar

Dienst gestreamd vanuit de PKB

Zondag 10 november

8ste zondag van de Herfst

Dienst van Schrift en Tafel

Voorganger ds. Douwe Boelens
Ambtsdragers Johanna Jonkman
en Henri Van de Wouwer
Extra collecte Protestantse Solidariteit

Zondag 8 december

2de zondag van de Advent

Dienst van Schrift en Tafel

Adventsontbijt om 9.00 uur
Voorganger ds. Douwe Boelens
Ambtsdragers: Georges en Henri Van
de Wouwer
Extra collecte *Tear Fund*

Doop en Belijdenis op 13 oktober

Het gezin van **Andranik en Ani Badikyan** heeft aangegeven belijdenis van hun geloof te willen doen. De kinderen **Silvi** (2013), **Hrach** (2015) en **Alex** (2017) worden in die dienst gedoopt. Laten we dit met zijn allen vieren!

Oecumenische viering op 20 oktober

Op **zondag 20 oktober om 11.00 uur** vindt er weer een oecumenische viering plaats in **Kapel Zavelenborre** (Frans Verbeekstraat 158, 3090 Overijse).

Deze viering wordt, zoals steeds, voorbereid door leden van de katholieke en protestantse gemeenschap.

Voorgangers in deze viering zijn Roger Ghysens en Judith van Vooren.

Gedachteniszondag op 24 november

Op Gedachteniszondag (ook: 'Vol-eindingszondag' of gewoonweg 'laatste zondag van het kerkelijk jaar'), 24 november, staan we stil bij de overledenen van het afgelopen kerkelijk jaar. Hun namen worden in de dienst in herinnering geroepen. Voor iedere overledene steken we in de kerk een kaars aan, met eventueel de Bijbeltekst die heeft geklonken bij hun uitvaart. Indien u ook een overledene uit uw familie of vriendenkring wilt gedenken die u dierbaar was, dan mag u ook naar voren komen in de dienst en voor hem/haar een kaars ontsteken.

1700 jaar Nicea

“Laat iedereen snel komen...”

Met die woorden riep de Romeinse keizer **Constantijn** in het jaar **325** het **Concilie van Nicea** (het huidige *Iznik*, in Turkije) bijeen. Constantijn, die zich in 312 tot het christendom had bekeerd, maakte zich zorgen over de verdeeldheid tussen christenen, maar ook over de mogelijke gevolgen daarvan voor het Romeinse rijk.

Het Concilie van Nicea probeerde antwoord te geven op de vraag van Jezus: “Wie zeggen jullie dat ik ben?” (Mat. 16:15).

Christenen, zoals bisschop Arius, die beweerden dat Jezus ondergeschikt is aan God de Vader, verloren het pleit. De meerderheid van de verzamelde kerkleiders geloofde dat Jezus zowel een menselijke als een goddelijke natuur heeft. Eén en ander werd des overeenkomstig vastgelegd in een tekst die de **Geloofsbelijdenis van Nicea** zou gaan heten.

Ook werden er in Nicea andere knopen doorgehakt zoals die over het bepalen van de data voor het vieren van Pasen.

Tijdens het oecumenisch concilie in Constantinopel, in 381, werd de Geloofsbelijdenis van Nicea bevestigd en werd verder verduidelijkt dat ook de Heilige Geest uit God voortkomt. De **Geloofsbelijdenis van Nicea/Constantinopel** heeft de tand des tijds doorstaan en verenigt tot op heden vele kerken over de hele wereld.

Kanttekeningen

Hoewel ‘Nicea’ velen verenigt, zijn er ook kerken en christenen die minder belang hechten aan de tekst van die geloofsbelijdenis. Zij wijzen er bijvoorbeeld op dat Nicea alleen spreekt over de geboorte en de dood van Jezus. Het leven van Jezus, zijn boodschap, zo mooi samengevat in de **Bergrede** (Mat. 5), en zijn werk komen niet aan de orde.

Toch zijn deze elementen voor velen juist van cruciaal belang en putten zij daar inspiratie uit om richting te geven aan hun leven. Drie eeuwen na het leven van Jezus op aarde, zo luidt de kritiek, gaat het in Nicea alleen maar over dogma’s en over wat wij (moeten) geloven, terwijl voorbijgegaan wordt aan de implicaties van het geloof.

Soms klinkt ook de kritiek dat Nicea heeft bijgedragen aan een ‘*élitaire Drie-eenheid theologie*’, waarover op academisch niveau gedebatteerd kan worden maar die moeilijk uit te leggen valt aan de ‘gewone kerk-ganger’. Met de opkomst van Evangelische en Pinksterkerken heeft de Drie-eenheid van God trouwens aan kracht ingeboet als alles-bepalende leerstelling.

Maar er zijn ook mensen in de ‘klassieke kerken’ die moeite hebben met sommige formuleringen die we aantreffen in de geloofsbelijdenis van Nicea, zoals de verwijzing naar God als ‘*almachtige Vader*’. Zij ervaren God eerder als vader zowel als moeder en aarzelen om God ‘almachtig’ te noemen. Hoe kunnen we zo’n almacht rijmen met het lijden in de wereld? Is God niet eerder een troostende, medelijdende, kracht- en hoopgevende God?

Nicea herdenken en vieren

Ondanks de kanttekeningen en de kritiek die mogelijk zijn, fungeert de geloofsbelijdenis van Nicea ontegenzeggelijk als een anker-

punt dat onze verbondenheid met de vroege kerk zichtbaar maakt.

Wij staan op de schouders van hen die ons voorgingen in het geloof, ook al is onze geloofsbelevens in de loop der tijd geëvolueerd. Daarom erkent de VPKB in haar Constitutie ook dat zij 'erfgename' is van de oude belijdenisgeschriften zoals die van Nicea-Constantinopel.

Het Concilie van Nicea werd 1700 jaar geleden bijeengeroepen om geschillen tussen christenen te overbruggen. Het jaar 2025 vormt een mooie gelegenheid om na te denken over wat ons heden ten dage als christenen over de hele wereld met elkaar verbindt en waar er werk aan de winkel is. Verschillende initiatieven staan al in de stijgers.

In het middelpunt van de activiteiten van de **Wereldraad van Kerken** staat de *Zesde Wereldconferentie over Geloof en Kerkorde*, die van 24 tot 28 oktober 2025 zal plaatsvinden in het oude St Bishoy klooster in Wadi El Natrun, in de buurt van Alexandrië, Egypte, rond het thema 'zichtbare eenheid'.

Alexandrië is gekozen omdat de stad historisch gezien van groot belang voor het vroege christendom was. De stad speelde namelijk een belangrijke rol in de debatten die destijds leidden tot het Concilie van Nicea.

Verder staat de **Week van Gebed voor de Eenheid van de Christenen** in 2025 in het teken van Nicea.

Het is treffend dat in 2025 de paaskalenders

van het oosterse en westerse christendom samen zullen vallen. Dit betekent dat het hele christendom Pasen en Pinksteren op dezelfde dagen zal vieren. De **Oecumenische Patriarch Bartholomeus** heeft al aangegeven dat hij de gelegenheid te baat zal nemen om te pogen met de Rooms Katholieke Kerk tot overeenstemming te komen over een gezamenlijke datum voor het vieren van Pasen in de toekomst.

Het zou mooi zijn als er ook binnen de VPKB aandacht zal worden gegeven aan 1700 jaar Nicea.

Misschien met een speciaal moment tijdens een Synodezitting in 2025? En/of een activiteit van de Faculteit? Een initiatief samen met andere kerken in België? Het zou dan kunnen gaan over de vraag wat vandaag de belangrijkste onderwerpen zijn die kerken en christenen nationaal en internationaal verdelen en hoe we daarmee om zouden kunnen gaan. Is 'eenheid in verscheidenheid' een bruikbaar concept in deze context? Zijn er grenzen aan de verscheidenheid? En wie bepaalt dat aan de hand van welke criteria?

De zoektocht naar eenheid wordt nog relevanter als we verder kijken dan het jaar 2025 en onze blik richten op het belangrijke jaar 2033 wanneer het tweeduizend jaar geleden is dat Christus de dood heeft overwonnen.

Er valt zo veel te gedenken, te doen en te vieren in de kerk!

Rob van Drimmelen

Georganiseerde reis naar Malta van 7 tot 14 april 2025

ontdek het zonnige Malta, een eiland doordrenkt van rijke christelijke geschiedenis!

- Reisorganisatie: **Drietour Nederland**, met meer dan 30 jaar ervaring in het organiseren van christelijke reizen.
- Onder begeleiding van **ds. Arjan Knop**, verantwoordelijke vorming en reeds meerdere groepsreizen geleid naar Griekenland, Israël en Duitsland.

- Kostprijs is inclusief vliegtuig, verblijf in een mooi hotel in Valetta, ontbijt en diner, deskundige gids, alle vervoer ter plaatse, toegangsgelden, fooien, toeristenbelasting, etc.
- De reis staat open voor alle leden en sympathisanten van de VPKB.

Graag aanmelden voor 1 januari 2025
Minimum aantal deelnemers is 15

Alle informatie en inschrijving via **[vorming.protestant.link](#)**

In memoriam: Julien Vandezande

Op zaterdag 3 augustus jl. overleed **Julien Vandezande** op 93-jarige leeftijd.

Als kind al kroop hij achter het familie-harmonium, later volgde hij orgellessen en ontpopte hij zich als een bevlogen organist.

Begin jaren 70 werkte hij actief mee aan de opbouw van het orgel in onze kerk.

Julien was gedurende meer dan dertig jaar vaste en zeer geliefde organist in onze kerk. Hij was te horen tijdens de erediensten, maar ook bij tal van concerten waar hij verschillende muzikanten begeleidde.

Vanaf ongeveer 2013 woonde Julien in Frankrijk, Cozes, en ook daar wist hij snel een kerkorgel te vinden.

Tijdens de uitvaartplechtigheid in Frankrijk was het koraal **'Jesu, Joy of man's desire'** (Bachcantate 147) te horen. Dit zelfde koraal werd eveneens ten gehore gebracht door organist Raymond Auquier, ter nagedachtenis van Julien in onze kerk, aan het begin van de eredienst op 11 augustus.

Julien was getrouwd met Antonia (Tony) Schram. Samen kregen zij twee kinderen, Karin en Stéphan. Wij wensen hun en andere nabestaanden van harte veel sterkte bij dit verlies.

ds. Judith van Vooren

Startkriebels/Jumelagezondag op 6 oktober: "Wat leren (wij) onze kinderen?"

Zondag **6 oktober** is het weer tijd voor onze Kerkkriebels. Het valt vroeg dit jaar, vroeger dan gewoon, maar daar zijn goede redenen voor. Wij hopen dat u er (weer) bij kunt zijn!

Het thema is dit jaar:

"Wat leren (wij) onze kinderen?"

Zoals gebruikelijk sinds een aantal jaren, zullen we na de dienst een dienstenveiling houden. U mag uw aangeboden diensten vanaf heden doorgeven aan Lex Buddingh: lex.buddingh@skynet.be.

Ook kunt u aan hem doorgeven indien u naar een bepaalde dienst op zoek bent.

Na de dienstenveiling gaan we samen aan tafel. Wat er op tafel komt, is nog een verassing en hangt af van wat wordt voorbereid door de nijvere handen. De coördinatie van dit buffet is in handen van Tünde Boelens.

Bij haar kunt u doorgeven wat u kunt meebrengen: tunde.boelens@gmail.com. De opgave voor het buffet (€ 12,50/persoon, € 5,00/ kind tot 12 jaar) mag u melden bij Lex met kopie aan Tünde.

Bijzonder aan deze zondag is verder dat het tevens Jumelagezondag is waarbij we het partnerschap tussen het district Kirinda en ABL extra aandacht willen geven.

Daarom ook is de helft van de opbrengst van de Kerkkriebels bestemd voor twee projecten rondom onderwijs, het ene in Rwanda, het andere in hartje Brussel. **'Ik help een kind'** ondersteunt al lange jaren kinderen en hun families in Rwanda. In het PSC van Brussel worden ook kinderen en hun ouders ondersteund met het project **'Back to school'**.

De andere helft van de opbrengst is bestemd voor ons kerkenwerk.

Zegenwens bij een 'verhuizing'

Korte tijd geleden meldden Hanneke van Sloten en Frank Heemskerck hun afscheid als lid van onze kerk. Na mooie en lange jaren van actief lidmaatschap hebben ze besloten om aan te sluiten bij onze zusterkerk van Leuven.

Wij danken Hanneke en Frank voor hun

jarenlange inzet, vriendschap en trouw en wensen hun alle goeds en zegen bij hun overstap naar Leuven. We hopen hen toch nog eens te mogen ontmoeten op zondagmorgen of bij een andere gelegenheid. Hanneke en Frank, het ga jullie goed!

ds. Judith van Vooren

Oproep gastgezinnen voor het Synode-weekend op 16 en 17 november

Op zaterdag en zondag 16 en 17 november vindt de Synodevergadering plaats in ons gebouw. De meeste afgevaardigden komen niet uit Brussel en omstreken. Voor hen wordt dan ook een slaapplek gezocht. Misschien hebt u plaatsje voor een of twee personen?

Het is de bedoeling dat u uw gasten op zaterdagavond voorziet van een maaltijd en het zou fijn zijn indien u de mensen op zondagochtend, na een goed ontbijt, mee naar de kerk kunt nemen of hen in ieder geval op weg kunt helpen.

U kunt zich opgeven als gastgezin via de volgende link, liefst zo spoedig mogelijk in verband met een soepele organisatie: <https://forms.office.com/e/9Gpu3mQNks?origin=lpLink->

Hartelijk dank alvast voor uw hulp!

We kunnen u ook al melden dat onze Dienst van Schrift en Tafel op die dag gevierd zal worden samen met de synodeafgevaardigden op het ons bekende uur.

De prediking zal verzorgd worden door de Synodevoorzitter, ds. S.H. Fuite. Welkom allemaal op deze speciale zondagmorgen!

Terugblik op het proponenterschap van Bernd Hirschfeldt

In de afgelopen maanden is **Bernd Hirschfeldt** als proponent aan de slag geweest in de Protestantse Kerk Brussel. Zoals dat gaat, is hij voorgegaan in kerkdiensten, heeft hij Wijkbijeenkomsten gehouden en heeft hij gemeenteleden thuis opgezocht. Ook was hij aanwezig op kerkelijke vergaderingen van allerlei soort. Over zijn ervaringen

en vragen hebben we achteraf boeiende gesprekken kunnen hebben. Namens gemeente en kerkenraad mag ik collega Bernd van harte bedanken voor zijn inzet in de gemeente tijdens zijn proponenterschap. We wensen je van harte Gods zegen toe op je zoektocht naar je plaats in de kerk!

ds. Douwe Boelens

Aanbod Vorming van de VPKB

Onze gemeente organiseert heel wat vormingswerk voor haar leden. Maar wist u dat u voor vorming ook terecht kunt bij de VPKB? Op de website van het vormingswerk vindt u een brochure met daarin een volledig overzicht van alle vormingsactiviteiten die georganiseerd worden voor de VPKB (2024 – 2025). Het gaat hierbij om een divers aanbod van vorming, zoals cursussen, uitstap-

pen, lezingen, studiedagen en zelfs reizen. Het aanbod bestaat uit drie onderdelen:

- algemene vorming die specifiek ontwikkeld is voor het kerkelijk publiek
- activiteiten die door de protestantse faculteit worden georganiseerd
- permanente vorming van onze predikanten

Ga voor meer informatie naar:

<https://vorming.protestant.link/>

Bedankwoord

Ik hoop dat het goed gaat met eenieder van de Protestantse Kerk Brussel. Ik schrijf ik u deze brief vanwege mijn vertrek uit Brussel; ik ben inmiddels tijdelijk terugverhuisd naar het lekker zonnige Suriname. Toch wilde ik absoluut de tijd nemen om eenieder in de kerkgemeenschap te bedanken voor de steun die ik van jullie heb mogen ontvangen tijdens deze periode in mijn leven.

Toen ik het even niet meer zag zitten, bood de kerk niet alleen praktische hulp, maar ook warmte en een luisterend oor. Voelde me gezien, gehoord en gedragen door jullie zorg en betrokkenheid. Dat heeft me ontzettend veel kracht gegeven, en daar ben ik nog steeds heel dankbaar voor.

Hoewel ik nu ver weg ben, blijft de herinnering aan jullie steun dichtbij. Ik denk vaak terug aan de fijne gesprekken, de bemoedigende woorden en de momenten van rust die ik bij jullie vond. Het heeft een diepe indruk op me gemaakt, en ik zal het nooit vergeten.

Met heel mijn hart wil ik u bedanken voor alles wat u voor mij heeft gedaan. Moge God jullie werk blijven zegenen en jullie gemeenschap laten bloeien. Wie weet komen onze wegen in de toekomst weer eens samen.

Salome Tolud

Uitnodiging Jaarfeest bij het Protestants Sociaal Centrum

Programma van het Jaarfeest

16.00	Onthaal
16.30	Vriendschapsborrel
18.00	Maaltijd (€ 10,00/persoon)
18.30	Animatie
21.00	Slot

Nieuws uit de Bethlehemkerkgemeenschap

We hebben al de hele dag afwisselend regen en zonneschijn. Het wordt stilaan killer in huis en ook buiten ontdekt men de aankomende herfstverschijnselen.

De zomervakantie ligt voor velen achter de rug. De schoolgaande kinderen krijgen weer hun eerste taken mee naar huis. Ik hoop dat

ieder onder jullie, elk op zijn manier, van deze rustperiode heeft kunnen genieten. De batterijen zijn weer opgeladen en ook wij beginnen aan een nieuw kerkenjaar. De startzondag is achter de rug. Afgelopen week werd opnieuw de planning in elkaar gestoken voor de komende zondagen en de verschillende vergaderingen in onze agenda genoteerd.

Zoals beloofd aan de bijtjes heb ik op de pauzeknop gedrukt en heb een boek ontdekt. En nu gaan jullie denken: *“daar heb je ze weer...,”* maar de titel luidt: *“Leren van bomen”* en het is geschreven door Mirjam van der Vegt¹.

Dit boek bevat vijftig Bijbelse meditaties. Op de achterzijde van dit boek staat o.a. geschreven: *“In dit unieke boek met meditaties ontvang je elke dag een lectio divina over een boom uit de bijbel. Zo ontdek je hoe de bomen ons als gaven werden gegeven en welke rijkdom ze in zich dragen in symboliek en werkelijkheid.”*

En ook nog: Ik voel mij rijk gezegend met de lessen van de bomen. Teksten gaan opnieuw voor mij leven en ik loop anders door mijn omgeving.

Een lindeboom is niet vermeld, maar toch voel ik mij gezegend met de kracht die ik uit mijn boom pluk.

Ik voel mij nog meer welkom in het Bijbelse bomenbos en heb mij voorgenomen om verder iedere week een meditatie door te nemen. Tot nu toe kan ik dit iedereen aanbevelen.

Een tweede, wat luchtiger boek, is: *“De reis van de wijze kat”* door James Norbury². De inhoud is als volgt: Op een dag hoort een Kat over een oeroude pijnboom, diep in het woud. Wie de boom vindt, verkrijgt grote innerlijke rust.

Het commentaar achteraan luidt als volgt: *“Ik heb geleerd dat wat we willen, zelden is wat we nodig hebben, en dat wat we nodig hebben, bijna nooit is wat wij willen.”* Gods zegen gewenst voor de komende weken en ik zal mijn best doen de volgende keer niet meer over mijn lindeboom te ‘palaveren’.

Johanna Jonkman

¹ Uitgeverij Kok Boekencentrum

² Fontaineuitgevers.nl

Woordzoeker

Alle woorden zijn zowel verticaal, horizontaal of diagonaal in de twee richtingen verborgen.

De overgebleven letters vormen een Bijbeltekst.

Oplossing voor 31 oktober 2024 naar johanna.jonkman@telenet.be

De winnaar van de vorige woordzoeker is dhr. Raymond Auquier.

Hij ontvangt eerstdaags het boek: Heimwee en hoop (Meditaties)

geschreven door Pieter L. de Jong.

S	D	E	H	T	H	C	A	R	K	L	E	I	N	H	O	U	D	
C	E	T	R	I	E	D	E	R	E	E	N	V	E	R	S	V	I	
H	O	E	R	O	U	D	E	B	A	T	T	E	R	I	J	E	N	E
O	C	M	O	O	B	N	I	J	P	A	L	A	V	E	R	E	N	H
O	H	E	M	N	E	B	N	Z	O	N	P	N	M	W	E	E	K	
L	I	N	D	E	B	O	O	M	R	I	I	E	E	P	U	I	I	
G	A	V	E	N	N	W	A	B	A	E	L	V	N	A	L	B	L	
A	R	A	B	E	S	T	H	I	J	A	D	T	M	I	L	B	U	E
A	C	H	T	E	R	A	A	N	I	J	D	R	H	E	D	E	E	K
N	E	L	E	V	E	B	N	A	A	I	E	R	C	K	U	E	R	
D	N	V	A	T	G	I	J	R	K	R	E	V	N	M	A	A	O	E
E	N	K	E	I	L	O	B	M	Y	S	O	R	E	E	Z	I	J	W

ACHTERAAN

IEDEREEN / PIJNBOOM

ACHTERZIJDE / INHOUD

PLUK / AANBEVELEN

KILLER / SCHOOLGAANDE

BATTERIJEN / KRACHT

SYMBOLIEK / BEST

LINDEBOOM / VERKRIJGT

BIJBEL / MET / VERMELD

BIJNA / NOOIT / WEEK

COMMENTAAR OEROUDE

WERKELIJKHEID / DIVINA

OVER / WIJZE / GAVEN

PALAVAREN / WOULD

Bijeen

Jongerencatechese

Eindelijk is het zover!
De eerste datum en plaats van samenkomst wordt in overleg met de deelnemers vastgelegd.

Aansluiten kan nog steeds.

Daartoe neem je best even contact op met Judith van Vooren (zie contactgegevens op achterzijde Kerkbrief).

Geloofsgesprek voor volwassenen

Uben van harte uitgenodigd om mee te doen aan een reeks van zes **Geloofsgesprekken**.

We laten ons daarbij leiden door een boekje van **Hannemieke Stamperius: 'Kleine Theologie voor Leken en Ongelovigen'**.

De eerste avond vindt plaats op donderdag 24 oktober om 20.00 uur.

U wordt verondersteld als voorbereiding van deze avond de inleiding en hoofdstuk 1 t/m 3 gelezen te hebben.

De eerste bijeenkomst vindt plaats bij Judith van Vooren aan huis, tenzij we moeten uitwijken naar een ruimere plaats vanwege onverwacht grote belangstelling. Inschrijven is daarom ook verplicht.

De volgende data (in principe steeds op een donderdagavond) worden besproken met de deelnemers.

Voor opgave en informatie kunt u contact opnemen met Judith van Vooren of Steven Noë.

Wijkbijeenkomsten

November 2024

"Effectief altruïsme" (edelhoedigheid, groothartigheid...) onder leiding van **Peter Dekker**.

Januari 2025

"1700 jaar Geloofsblijdenis van Nicea" onder leiding van **Rob van Drimmelen**.

Nadere informatie volgt later.

Bijbelkring in Wemmel

De volgende bijeenkomst van de *'Bijbelkring in Wemmel'* wordt gehouden op **maandag 7 oktober**. De Bijbelkring begint altijd om **14.30 uur**.

We komen samen in het huis van mevr. Annemarie Haverkorn; haar adres staat in het Gemeenteboekje, maar je/u kunt er ook naar vragen op het Kerkelijk Bureau.

Iedereen is heel hartelijk welkom!

In dit seizoen houden we ons bezig met de **'Bergrede'**: leven in de navolging van Jezus. We gebruiken daarvoor een 'leesplan' van het Nederlands-Vlaams Bijbelgenootschap (NBG).

De volgende data zijn:

- 4 november
- 2 december
- 6 januari

2 december valt vlak na de eerste zondag van Advent. We vieren dan, net als ergens in de 40-dagentijd, de Maaltijd van de Heer. Net als in de kerkgemeenschap is iedereen ook daarvoor heel hartelijk uitgenodigd.

ds. Douwe Boelens

Uitnodiging om te 'zoomen'

In de *'covid-tijd'* hebben we ooit een kleine gesprekskring gehad van mensen die via Zoom contact met elkaar onderhielden. Toen was dat nog experimenteel; intussen is Zoom voor velen van ons - maar niet voor iedereen! - een deel van het dagelijks leven geworden.

Ik zou graag een (niet te grote) kring willen oprichten met mensen die via Zoom weer in contact met elkaar willen komen of blijven. Wat de inhoud van die gesprekken wordt, dat gaan we samen bepalen; dat laten we afhangen van de deelnemers. Een relatie met kerk en geloof zal er zeker en vast zijn! Interesse? Laat het me weten!
dsdouweboelens@gmail.com

ds. Douwe Boelens

Oecumene

Taizé-gebeden in Dilbeek

Samen zingen, luisteren, bidden, stil worden en elkaar ontmoeten...

TAIZÉ GEBED

2024
zaterdag 14 september
zaterdag 26 oktober
zaterdag 30 november
zaterdag 28 december

2025
zaterdag 25 januari
zaterdag 22 februari
zaterdag 29 maart
zaterdag 26 april
zaterdag 31 mei
zaterdag 28 juni

Wij ontmoeten elkaar telkens om 20 uur in de Dominiek Saviokerk Stationsstraat 275 te Dilbeek

IEDEREEN, JONG EN OUD, IS WELKOM!

Taizé-gebeden in Tervuren en Overijse

“De uitwisseling met God wordt voor ons werkelijkheid in het gebed: door zijn Heilige Geest komt God in ons wonen. Door zijn woord en door de sacramenten geeft Christus zich aan ons. In ruil daarvoor kunnen we alles aan hem afstaan.”

In de Druivenstreek kan u deelnemen aan Taizévieringen.

Deze vieringen gaan maandelijks afwisselend door in de **Sint-Martinuskerk te Overijse** en in de **Sint-Jan Evangelistkerk te Tervuren**.

In Overijse Sint-Martinus gaan de Taizévieringen door in de even maanden op de derde maandag om 20.00 uur.

In Tervuren St-Jan Evangelist gaan de Taizévieringen door in de oneven maanden op de derde woensdag om 20.00 uur.

Data Taizégebeden 2024/2025

maandag 21 oktober 2024 te Overijse
woensdag 20 november 2024 te Tervuren
maandag 16 december 2024 te Overijse
woensdag 15 januari 2025 te Tervuren
maandag 17 februari 2025 te Overijse
woensdag 15 maart 2025 te Tervuren
maandag 21 april 2025 te Overijse
woensdag 21 mei 2025 te Tervuren
maandag 16 juni 2025 te Overijse

Meer info: Maria Rosier
mariarosier580@gmail.com

Lezing door Kardinaal De Kesel op 26 november in Overijse

Op 26 november 's avonds zal kardinaal De Kesel een lezing houden in de Druif, Overijse. Naar aanleiding van zijn laatste boek **'Geloof en godsdienst in een seculiere samenleving'** zal hij spreken zijn visie op de kerk morgen. Een kerk die zich niet afsluit van de wereld, en in dialoog gaat met de wereld.

Een armere kerk met minder macht, maar wel met een boodschap voor de wereld. Dit is een initiatief van het Oecumenisch Forum en het Davidsfonds van de Druivenstreek.

Nadere informatie volgt.

Onder de titel “Groener geloven” willen we in de Kerkbrief regelmatig iets doorgeven wat verband houdt met klimaat en biodiversiteit.

Onzekere toekomst

Steeds meer onderzoek toont duidelijk aan, dat de klimaatverandering versnelt. Hiervan zouden we allemaal recht op onze stoel moeten zitten. Maar kennelijk zijn onze hersenen niet ingesteld op zo iets enorms op de langere termijn. Toch is er angst en onzekerheid over de toekomst; zeker bij jongeren. Ik kom het tegen bij mijn kleinkinderen. En eerlijk gezegd heb ik ook van die dagen, waarop ik het somber inzie. Dat we geen enkele grip hebben op de toekomst met al haar crises.

Onze menselijke onbegrensdeheid is uitgelopen op een klimaatcrisis die het leven op aarde bedreigt. De traagheid waarmee wij mensen in actie komen, de desinformatie en de regelrechte ontkenning van deze allesbedreigende crisis kan me soms aanvliegen.

Hoe is het zover gekomen?

Ik kijk naar mijn christelijke traditie, naar het begin, bij Genesis. Waar het gaat om de relatie tussen God en de aarde en de plaats van de mens daarin. En daarbinnen de verhouding tussen menselijke en niet-menselijke. Met Noach sluit God een verbond met alle levende wezens en met de hele aarde. Het volgend citaat vat dit goed samen: *“De scheppingsverhalen in het boek Genesis (...) geven aan dat het menselijk bestaan gebaseerd is op drie fundamentele en nauw met elkaar verbonden relaties: de relatie met God, met de naaste en met de aarde. Volgens de Bijbel werden deze drie vitale relaties verbroken, niet alleen buiten ons maar ook binnen onszelf. Deze breuk is de zonde.” (Laudato Si’, 66)*

Mens en aarde (in het Hebreeuws: *Adam* en *adamah*) horen bij elkaar. We zijn uit de akker gekomen en keren tot de akker terug.

Relatie met de aarde kwijtgeraakt

“Bovenstaand citaat bevat voor velen een verrassend nieuw inzicht. Want hoezeer de ‘derde relatie’: de relatie met de aarde ook thuishoort in onze joods-christelijke traditie, we zijn dit ergens onderweg kwijtgespeeld onder invloed van de moderniteit - de 18de/19de eeuw”, aldus **Trees Van Montfoort** in haar boek *‘Groene Theologie’*.¹

Volgens zo’n modern beeld is niet de hele werkelijkheid op weg naar voltooiing in God, maar enkel de mens. In deze denkwijze, waarin de mens het centrum is, (de *anthropologische*) gaat het over God en de mensen, meer bepaald over hun heil en niet langer over het heil van ‘*onze zuster moeder Aarde*’ of over de beleving van onze relatie met het niet-menselijke leven.

In de kerkpraktijk, in onze teksten, gebeden, catechese en de diaconie ging het om de relatie God en de mens; om het ‘*zieleheil*’ van de mens. Over de relatie met de aarde - met de zorg voor Gods schepping - werd amper gesproken in de kerken. Ik herinner het me niet. En dit werkt tot op vandaag door. En eerlijk gezegd, het heeft toch even geduurd, voordat ik zelf tot andere inzichten kwam. (Gelukkig is leven ook levenslang leren...)

In feite waren we opgevoed met het idee dat we de aarde moesten onderwerpen en dat we de natuur met haar grond, water, lucht en levende wezens ongestraft konden gebruiken, verdringen, ontginnen, uitroeien, ontbossen, verbranden, vervuilen, genetisch manipuleren, met pesticiden vergifigen, enzoverder.

We hadden met de natuur geen ‘relatie’. Het was enkel een grote hangar vol voorraden en middelen die ons vrij ter beschikking staan en waarmee we naar goeddunken kunnen handelen.

Zo is het gekomen, de klimaatopwarming, door onze groeiwang in de economie, ons consumptiepatroon. En nu zitten we met de gebakken peren!

Volhouders en doorzetters

Gelukkig gebeurt er ondertussen toch ook heel wat. Ook in de kerken. **Ecokerk** in Vlaanderen, die al heel wat gemeenten en parochies op een groener spoor hebben gezet. In Nederland kun je een **'Groene Kerk'** worden als je bepaalde initiatieven op het terrein van zorg voor de Aarde neemt. Ook hier is een intense oecumenische samenwerking. Mensen en organisaties, die zich inzetten voor een beter klimaat en natuur om mij heen, geven mij hoop. Er zijn volhouders en doorzetters die ondanks de ernst van de situatie goede moed blijven houden en zich inspannen om het goede te doen.

“Omdat de Schepping roept om een kerk die zorg draagt.”

(vrij naar Paulus in zijn brief aan de kerk in Rome)

Hun kracht putten zij uit hun geloof en zo zijn zij ook kerk van Jezus Christus, die dwars tegen de onmogelijkheid van deze wereld, de mogelijkheden van God, van door God geïnspireerde mensen, laten zien.

Greet Heslinga

¹ **Trees van Montfoort: 'Groene Theologie'**
Uitgave: Skandalon, 2019

Meer weten?

www.ecokerk.be en info@groenekerken.nl

Foto's rond de Scheppingsperiode (1 september - 4 oktober)

*“Roadtrip Finland. En eeuwig zingen de bossen...
Nabij het huis van Sibelius
is in zijn Concerto voor Viool in D mineur, opus 47,
de overweldigende natuur te horen...
Hoor de hele schepping God aanbidden...”*

In de wekelijkse online **Kerk-info** reageerden gemeenteleden positief op de oproep om foto's in te sturen, die verband hielden met de natuur. Elke week koos ds. Boelens 2 à 3 foto's uit, die geplaatst werden, inclusief een kort tekstje.

Voor deze Kerkbrief kozen we deze foto van **Heleen Rottier** uit. Hartelijk dank aan alle inzenders.

Van alle ingestuurde foto's wordt een presentatie gemaakt. Deze zal tijdens een koffiemoment in de hal getoond worden.

Vorming in 'Ecotheologie' rond een boek van Kelly Keasberry

DIn oktober start een nieuw digitaal vormingsproject **'Ecotheologie'** naar aanleiding van het boek van **Kelly Keasberry: 'Geworteld in verbinding/Een ecologische theologie voor de toekomst'**.

Organisatie: VPKB Commissie Vorming en Antwerpse werkgroep ecotheologie.

Praktische info: donderdag 10 oktober, 24 oktober en 7 november telkens om 19.30 tot 21.00 uur. Ter voorbereiding worden telkens één of twee hoofdstukken van het bovengenoemde boek gelezen. Begeleiding: schrijfster, Kelly Keasberry

Info en opgave: Martine Meijers, martinemeijers505@gmail.com

De ‘Vereniging voor Protestants-Christelijke Ziekenverpleging vzw’: wat is dat?

Waarschijnlijk zijn slechts weinig gemeenteleden op de hoogte van het bestaan van de **“Vereniging voor Protestants-Christelijke Ziekenverpleging vzw”**. Dat is niet vreemd; tot op heden fungeerde deze autonome vzw immers eerder op de achtergrond. Daar willen we nu verandering in brengen.

De ‘Vereniging voor Protestants-Christelijke Ziekenverpleging vzw’ (wij spreken altijd over **‘Het Ziekenhuis’**) bestaat al heel lang; ze is opgericht in 1927 door de Nederlands-Hervormde kerk aan het St. Katelijneplein, de Gereformeerde Kerk aan de Leon Lepagestraat en de Methodistische Kerk (Marsveldstraat).

Na de oorlog werd in Ukkel een protestants ziekenhuis opgericht dat tot 1972 functioneerde.

Toen de grond en het gebouw onteigend werden door de gemeente Ukkel, heeft ‘het Ziekenhuis’ een som geld ontvangen van die gemeente. Het plan werd opgevat om een nieuw ziekenhuis te bouwen met een daaraan verbonden verzorgingscomplex.

Na onderzoek (1980) bleek echter dat de kosten voor dit project te hoog waren en zo werd dit plan afgeblazen.

De vzw draaide tussen 1980 en 1987 op een bijzonder laag pitje.

‘Het Ziekenhuis’ was dus een organisatie die een fonds beheert. In de Raad van Bestuur zetelden onder anderen volgende personen: mevr. Baureys, mevr. Beets, dhr. Smilde, dhr. Chrispeels, dhr. Minnee, dhr. Vanhaelen, dhr. Rooze, ds. Sinnaghel, samen met vele anderen.

De belangrijkste doelstelling van ‘het Ziekenhuis’ was, (en is nog steeds!), het financieel ondersteunen van behoeftige gemeenteleden.

In 2021 werden de doelstellingen in de statuten als volgt aangepast door de toenmalige Raad van Bestuur onder leiding van dhr. Chrispeels:

1. Het geven van structurele en materiële ondersteuning aan behoeftige personen van Protestantse kerken in Brussel en omgeving (bedoeld wordt de Protestantse Kerk Brussel en de Protestantse Kerk William Tyndale-Silo).
2. Het ondersteunen van de opleiding van verzorgend personeel, verbonden aan Protestantse kerken in Brussel en omgeving.
3. Het onderhouden van contacten met diverse diaconieën van Protestantse kerken in Brussel en omgeving.
4. Het beheren van het financieel vermogen van de vereniging.

Onze vzw bestaat uit een *‘Bestuur’* (met Dirk Beets als voorzitter, Han Sinnema als penningmeester en Peter Dekker als secretaris) en een *Algemene Vergadering* (met Anita Bultena, Katalin Buday, Gert Minnee, Lourens Boland, Gerco Van der Linden, Anne Theo Seinen, Mark van Wechem en Erik Berghuis).

Omdat de aanvragen voor financiële ondersteuning de laatste jaren verminderen, heeft de algemene vergadering van de vzw, onder meer onder impuls van onze vorige voorzitter Otto Chrispeels, eind 2023 besloten om een meer actieve rol te spelen en op zoek te gaan naar organisaties die een financieel steuntje in de rug goed kunnen gebruiken.

Natuurlijk blijft de financiële ondersteuning aan behoeftige gemeenteleden van beide kerken onze hoofddoelstelling.

Een *‘project’* werd eind 2023 opgestart om de organisaties te vinden die we financieel zouden ondersteunen. Dit is een lang en grondig proces geworden, waarbij we niet alleen heel wat ‘prominente mensen’ uit de protestantse Brusselse wereld geïnterviewd hebben, maar ook in werkgroepen heel wat vergaderd hebben.

Uit een eerste selectie van 43 mogelijke organisaties werd een 'short list' van twaalf organisaties geselecteerd, om tenslotte vier organisaties, met ieder een specifiek project, te weerhouden.

Het was niet eenvoudig om deze beslissing te nemen want iedere organisatie waarmee we in contact kwamen, doet bijzonder nuttig en belangrijk werk.

1. **Het PSC** (<https://csp-psc.be/nl/home/>):

Inclusion numérique

Dit project is ontstaan om te voldoen aan de groeiende behoefte op het gebied van nuttige digitale vaardigheden en om armoede en digitale kloof bij kansarme en behoeftige jongeren tegen te gaan.

Gedurende het hele jaar 2024 zijn er zes trainingen gepland. We willen 60 jongeren per jaar opleiden, maar ook andere mensen zullen profijt hebben van deze trainingen. Na deze trainingen is het de bedoeling dat het bestaande lesmateriaal wordt benut om een inclusieve computerruimte te creëren die, op de lange termijn, 800 mensen kan ondersteunen.

2. **Straatverplegers**

(www.straatverplegers.be)

Het betreft een organisatie die de meest kwetsbare, dakloze mensen in Brussel detecteert en tracht te helpen; diegenen, van wie de gezondheidstoestand (fysiek en/of mentaal) zodanig achteruitgaat dat die tot een voortijdig overlijden kan leiden.

De steun die 'het Ziekenhuis' biedt, zal besteed worden aan de begeleiding van de dakloze mensen (3 à 5 personen) die tussen 1 september 2024 en 31 december 2024 geherhuisvest worden binnen het kader van het programma 'Housing First'.

3. **De VUB Foundation** (<https://www.vub.be/nl/steun-de-vub/fondsen-aan-de-vub>)

De VUB foundation beheert verschillende projecten, waaronder het *Caroline Pauwels Noodfonds voor Studenten*. Het is een fonds, opgericht in 2020 door wijlen erector prof. dr. Caroline Pauwels ter bevordering van gelijke onderwijskansen voor VUB-studenten.

Zo worden duurzame menstruatiepakketten aangeboden aan studentes in financiële nood; het fonds betaalt sessies bij de psycholoog of ondersteunt bij de betaling van huurgeld wanneer een student op het einde van de maand de eindjes niet meer aan elkaar kan knopen.

'Het Ziekenhuis' zal masterstudenten geneeskunde financieel ondersteunen (kosten van een kot).

4. **Serve the City**

(<https://www.servethecity.brussels/nl/>)

Serve the City is een organisatie die wil helpen voorzien in basisbehoeften van mensen in nood in onze samenleving (voedsel, water, warmte, kleding, veiligheid, rust, onderwijs en sociale betrokkenheid).

De projecten zijn vooral gericht op mensen die dakloos zijn of zich in zeer precare situaties bevinden, zoals asielzoekers, ouderen, mensen met een handicap, kinderen in nood en slachtoffers van misbruik.

'Het Ziekenhuis' financiert met name drie projecten met verschillende doelgroepen:

- De doelgroep van het **Street Kindness-project** zijn daklozen mensen in Brussel.
- De doelgroep van de **Le Phare voedsel-distributies** zijn mensen in nood, zowel mensen in kwetsbare situaties als daklozen.
- De doelgroep van het **winterplan** zijn mensen in nood, dit omvat vooral daklozen, van wie een groot deel asielzoekers zijn.

We hebben met deze vier organisaties afspraken gemaakt om hen in ieder geval tot de zomer van 2025 te steunen.

Onze Algemene Vergadering zal vervolgens beslissen op welke manier we een eventueel vervolg gaan geven aan de steun aan deze of andere organisaties.

Mocht u vragen hebben over dit artikel of over 'het Ziekenhuis', dan kunt u terecht bij Dirk Beets (voorzitter) op beetsdirk@gmail.com of 0475 43 59 16

Dirk Beets, voorzitter

Kerstconcert door Arend van der Toorn in Steenokkerzeel

Beste liefhebbers van beiaardmuziek,

Op zaterdag 21 december, 16.00 uur, wordt in Steenokkerzeel het kerstconcert verzorgd op de historische Pieter Vanden Gheyn-beiaard uit 1734/40. Het zal voor mij de laatste bespeling zijn in mijn functie van titulair beiaardier van Steenokkerzeel. Na deze datum zal ik met (verlaat) pensioen gaan.

Het programma is veelzijdig. Het omvat originele werken voor beiaard van Matthias Vanden Gheyn, Ioannes De Gruyters, Johan Berghuys, alsmede arrangementen voor beiaard van werken van klassieke componisten zoals Johann Sebastian Bach, Jan Pieterszoon Sweelinck, Claude Balbastre, Jean-Baptiste Loeillet en Mendelssohn-Bartholdy en ook van hedendaagse componisten zoals Nils

Frahm en Arvo Pärt. Daarnaast zullen ook verschillende advents- en kerstliederen ten gehore worden gebracht. De populaire noot ontbreekt evenmin in enkele bekende klassieke werkjes van Edward Elgar, Antonín Leopold Dvořák, Jean (Toots) Tielemans.

Het concert kan uiteraard buiten worden beluisterd op het kerkplein, maar ook in de verwarmde kerk, alwaar een videoscherm en luidsprekers zijn opgesteld.

U wordt allen van harte uitgenodigd dit concert bij te wonen.

*Arend van der Toorn
Beiaardier te Steenokkerzeel*

Financiën

Actie Vrijwillige Bijdragen 2024: "Kiezen is van onschatbare waarde"

(De volledige tekst over het project is te lezen in Kerkbrief nr. 3 van dit jaar, blz. 9.)

Voor wie nog geen vrijwillige bijdrage gestort heeft, willen wij u vriendelijk vragen om dit te overwegen? Dank u wel.

Een storting ten laatste vóór 27 december maakt het de administratie makkelijker, waardoor uw gift nog dit huidige jaar kan verwerkt worden.

Hierbij de nodige gegevens:

Op naam van: **'Protestantse Kerk'**

Rekeningnummer: **BE22 4331 1627 6147**

Mocht u onlangs onze kerk gesteund hebben, dan danken wij u hiervoor van harte. Elke financiële bijdrage is ieder jaar van cruciaal belang voor de kerk om het geheel draaiende te houden. Inkomsten uit de wekelijkse collecten en de Vrijwillige Bijdragen spelen hierin een hele grote rol. Mocht u nog vragen hebben, aarzel dan niet om ondergetekende te contacteren.

*Ingrid De Hertogh-Verduynde namens de
Commissie Actie Vrijwillige Bijdragen*

Herinnering abonnement op de Kerkbrief

Bij nazicht blijkt dat enkelen het abonnement voor dit jaar 2024 nog niet betaald hebben.

Mogen wij u vriendelijk verzoeken dit alsnog te willen regelen (uiterlijk 27 december)?

Op naam van: **'Protestantse Kerk'**

Rekeningnummer: **BE41 4331 1482 7110**

€ 20 voor lezers binnen België; lezers in het buitenland betalen € 30.

Bij voorbaat hartelijke dank.

*Ingrid De Hertogh-Verduynde
namens de Administratie Kerkbrief*

NBG/Bijbel Basics: "Alles wordt nieuw" (Openbaring 21:1-7)

Het nieuwe Jeruzalem

De nieuwe hemel en de nieuwe aarde

"Toen zag ik een nieuwe hemel en een nieuwe aarde. De hemel en de aarde van vroeger waren verdwenen, en ook de zee was er niet meer. Ik zag uit de hemel een heilige stad naar beneden komen, het nieuwe Jeruzalem. Die stad kwam bij God vandaan. Ze leek op een bruid die zich mooi gemaakt heeft voor haar bruidegom.

Uit de richting van de troon hoorde ik een luide stem, die zei: 'Nu is God zelf op aarde. Vanaf nu zal Hij bij de mensen wonen. De mensen zullen zijn volk zijn, en Hij zal hun God zijn. Hij zal al hun tranen drogen. Niemand zal meer sterven, en er zal geen verdriet en geen pijn meer zijn. Want alles van vroeger is verdwenen.'

God spreekt

God, die op zijn troon zat, zei: 'Ik maak alles nieuw.'
Hij zei tegen mij: 'Schrijf op wat Ik zeg. Want mijn woorden zijn betrouwbaar en waar.'
Toen zei Hij: 'Alles is nu voorbij. Ik ben het begin en het einde. Mensen die dorst hebben, geef ik te drinken. Ik geef ze water dat eeuwig leven geeft. Mensen die het kwaad overwinnen, zullen het eeuwige leven krijgen. Want zij zullen mijn kinderen zijn, en ik zal hun God zijn'."

De eerste en de laatste

God zegt dat Hij het begin en het einde is. Het Bijbelboek Openbaring is geschreven in het Grieks. In die taal staan hier behalve de woorden 'begin' en 'einde' ook de eerste en de laatste letter van het Griekse alfabet: God is de alfa en de omega. Met andere woorden: God omvat alles, 'van a tot z'. De alfa en de omega zie je soms ook in kerken, bijvoorbeeld op de Paaskaars, een kleed of een raam.

Alfa

Omega

Wist je dat...

...de tekst van vandaag in de kerk vaak gelezen wordt als er iemand gestorven is? En ook als de mensen die in het afgelopen jaar gestorven zijn herdacht worden. De belofte dat God alles nieuw maakt geeft troost. In de nieuwe wereld zal er geen dood, verdriet en pijn meer zijn. God zelf zal de tranen van de mensen drogen en bij hen wonen.

Contact

Protestantse Kerk Brussel

*Lidkerk van de Verenigde Protestantse Kerk
in België*

Kerkenraad

ds. Judith van Vooren, 0473 - 75 31 49
 ds. Douwe Boelens, 0474 - 47 32 43
 Anita Bultena (moderator), 02 - 734 52 13
 Lex Buddingh (scriba), 02 - 772 70 23
 e-mail: lex.buddingh@skynet.be
 Paola Vitulano (diaken), 0478 - 60 78 79
 Eugène Kitoko (diaken), 0485 - 02 49 12
 Anne Theo Seinen (diaken), 0495 - 71 97 49

Wijkcontactpersonen 2025

Centrum West

Antoinette Panhuis, 02 - 230 52 22

Noord

Annemarie Haverkorn, 02 - 460 42 86

Noordoost

Jacqueline Bastiaens, 02 - 767 67 35

Zuid

Jart Voortman, 02 - 358 57 29

Oost

Lieve de Geus-Everaert, 02 - 660 53 33

Erik Berghuis, 0497 - 06 51 25

Zuidoost

Janneke Wilbrenninck-van Oldenborgh,
02 - 687 63 91

Joke Bronkhorst, 02 - 687 91 92

Kinder- en Jeugdwerk

Kinderkerk (tot 12 jaar): Janneloes Bouman,
0472 - 92 06 09

Jeugdkerk (vanaf 12 jaar): Jart Voortman,
02 - 358 57 29

Catechese: ds. Judith van Vooren,
0473 - 75 31 49

Kerkgebouw

Nieuwe Graanmarkt 8, 1000 Brussel
 Website: www.protestantsekerkbrussel.be

Predikanten

regio Brussel: ds. Douwe Boelens
 (verantwoordelijk uitgever)
 Telefoon: 0474 - 47 32 43
 e-mail: dsdouweboelens@gmail.com

regio Wezembeek-Oppem, Tervuren en Overijse: ds. Judith van Vooren

Telefoon: 0473 - 75 31 49
 e-mail: jvanvooren7@gmail.com

Kerkelijk bureau en koster

Mark van Wechem
 02 - 512 03 67
 e-mail: info@protestantsekerkbrussel.be
 Het kerkelijk bureau is gesloten op maandag
 en dinsdag.

Dagelijks Bestuur

Bert Kuypers (voorzitter), 056 - 20 54 39
 Mark de Geus (penningmeester),
 02 - 660 53 33

Commissaris gebouwen

Theo Orie, 02 - 466 54 90

Archivaris

Wim De Hertogh, 02 - 267 66 76

Vrijwillige bijdragen

Ingrid De Hertogh-Vercruyse, 02 - 251 59 30

Bankrekeningnummers

(altijd op naam van Protestantse Kerk
 en BIC: KREDBEBB)

Zondagse collectes

BE22 7330 6608 7847

Vrijwillige bijdragen

BE22 4331 1627 6147

Diaconie: BE42 7350 3273 4454

Kerkbrief: (€ 20 per jaar, buitenland € 30)
 BE41 4331 1482 7110

Kerkkriebels: BE49 7350 0729 3071